

Valtioneuvoston asetus

esteettömyysvaatimuksista eräille tuotteille

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista annetun lain (/) 6 § :n nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista annetun lain (/) 2 §:n mukaisiin tuotteisiin. Tuotteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään niitä mahdollisimman laajalti.

2 §

Tiedonantovaatimukset

Tuotteiden käyttötietojen tulee olla:

- 1) saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- 2) esitetty ymmärrettävässä muodossa;
- 3) esitetty käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
- 4) esitetty käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä.

Tuotteen käyttöohjeet, muun muassa ohjeet tuotteen esteettömyystoimintojen käytöstä, niiden aktivoinnista ja niiden yhteentoimivuudesta tukiratkaisujen kanssa on:

- 1) oltava saatavilla tekstimuodossa, joka soveltuu niiden sisällön esittämiseen myös vaihtoehtoisissa avustavissa muodoissa usealla eri tavalla ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- 2) oltava muun kuin tekstisisältönsä osalta saatavilla myös vaihtoehtoisessa esitysmuodossa;
- 3) sisällettävä tuotteen käyttöliittymän kuvaus 3 § :n mukaisesti;
- 4) sisällettävä tuotteen toiminnallisuuden kuvaus 3 §:n mukaisesti;
- 5) sisällettävä kuvaus tuotteen ohjelmistosta ja laitteistosta, jonka välityksellä tuote liitetään apuvälineisiin.

3 §

Tuotteen käyttöliittymä ja toiminnallisuus

Tuotteen ja sen käyttöliittymän osissa ja toiminnoissa on oltava ominaisuuksia, joiden avulla tuote on vammaisten henkilöiden kannalta helposti käytettävä, havaittava, hallittava, ymmärrettävä ja ohjattava. Tätä varten on varmistettava, että:

1) henkilöiden välinen viestintä, sen hallinta, siihen liittyvien tietojen välittäminen sekä sen ohjaaminen ja orientaatio mukaan luettuina ovat käytössä useamman kuin yhden aistikanavan kautta;

2) tuotteessa käytetään puheeseen perustuvia toimintoja, siinä on viestintää, käytön ohjausta ja orientaatiota varten vaihtoehtoisia ratkaisuja puhe- ja äänitoiminnoille;

3) viestintään, tiedonvälitykseen ja hallintaan liittyviä visuaalisia elementtejä voi suurentaa ja niiden kirkkautta ja kontrastia voi säätää ja ne ovat yhteentoimivia ohjelmien ja apuvälineiden kanssa käyttöliittymässä navigointia varten;

4) väreille on vaihtoehtoiset toteutustavat;

5) äänimerkeille on vaihtoehtoiset toteutustavat;

6) visuaalisille elementtien näkyvyyttä voidaan selkeyttää;

7) käyttäjä voi säätää tuotteen äänenvoimakkuutta, äänen nopeutta ja tuotteessa on tehostettuja ääniominaisuuksia;

8) jos tuotetta käytetään ja ohjataan käsin, siinä on sekvenssiohjaus ja vaihtoehdot hienomotoriikkaa vaativalle ohjaukselle;

9) tuotteen käyttötavat eivät edellytä laajaa ulottuvuutta ja suurta voimaa;

10) tuotteessa vältetään valoherkkyysohtauksille altistavia käyttötapoja;

11) tuote suojaa käyttäjän yksityisyyttä tämän käyttäessä esteettömyysominaisuuksia;

12) tuotteessa on biometriselle tunnistukselle ja hallinnalle vaihtoehtoinen toteutustapa;

13) tuotteen toiminnot ovat johdonmukaisia ja käyttäjän toimille on varattu riittävästi aikaa;

14) tuotteessa on oltava ohjelmisto ja laitteisto, jonka välityksellä tuote liitetään apuvälineisiin.

4 §

Itsepalvelupäätteet

Itsepalvelupäätteissä tulee olla:

1) tekstistä puheeksi -ominaisuus;

2) tuki käyttää kuulokkeita;

3) ilmoitus, useamman kuin yhden aistikanavan kautta, kun käyttäjältä edellytetään oikea-aikaista vastausta;

4) mahdollisuus pidentää vastausaikaa;

5) koskettamalla erottuvat näppäimet ja ohjaimet;

6) riittävä kontrasti;

7) suunniteltu niin, että esteettömyysominaisuuksia ei tarvitse ottaa erikseen käyttöön;

8) suunniteltu yhteensopiviksi unionin tasolla saatavilla olevan apuvälineteknologian kanssa, jos tuotteessa käytetään ääniominaisuuksia tai äänimerkkejä.

5 §

Sähköiset lukulaitteet

Sähköisissä lukulaitteissa on oltava tekstistä puheeksi -ominaisuus.

6 §

Sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen käytettävät kuluttajapäätelaitteet

Sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen käytettävien kuluttajapäätelaitteet, joissa vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia on:

- 1) varustettava reaaliaikaisella tekstitysominaisuudella ja hifi-äänentoiston tuella, jos tällaisissa tuotteissa käytetään äänen lisäksi tekstiä;
- 2) tarjottava täydelliset interaktiivisuusominaisuudet, kun käytetään tekstin ja äänen lisäksi tai niihin yhdistettynä video-ominaisuuksia;
- 3) kyettävä yhdistämään langattomasti kuulemista edistävään teknologiaan;
- 4) toimittava aiheuttamatta häiriötä apuvälineille.

7 §

Kuluttajapäätelaitteita, joiden avulla käytetään audiovisuaalisia mediapalveluja

Kuluttajapäätelaitteiden, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia ja joiden avulla käytetään audiovisuaalisia mediapalveluja, on tuotava vammaisten henkilöiden käyttöön audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajan valikoimaan kuuluvat esteettömyysominaisuudet, jotka liittyvät käyttöön, valintaan, hallintaan, henkilökohtaiseen räätälöintiin ja apuvälineisiin tehtävään tiedonsiirtoon.

8 §

Tukipalvelut

Tuotteiden tarjoamiseen käytettävien tukipalvelujen on tarvittaessa annettava tietoja tuotteen esteettömyydestä ja sen yhteensopivuudesta apuvälineteknologian kanssa esteettömiä viestintätapoja käyttäen.

9 §

Lisävaatimukset tuotteiden pakkauksille ja ohjeille

Tuotteen pakkaus, mukaan lukien siinä annetut tiedot esimerkiksi avaamisesta, sulkemisesta, käytöstä ja hävittämisestä sekä mahdolliset tuotteen esteettömyysominaisuuksia koskevat tiedot, on suunniteltava esteettömiksi.

Digitaalisissa palveluissa annettavat tuotteen käyttöä, asennusta, huoltoa, varastointia ja hävittämistä koskevien tietojen on oltava julkisesti saatavilla, kun tuote saatetaan markkinoille. Tietojen tulee olla:

- 1) saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- 2) esitetty ymmärrettävässä muodossa;
- 3) esitetty käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
- 4) esitetty käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;
- 5) saatavilla tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta;

6) saatavilla myös sisällön vaihtoehtoisessa esitysmuodossa muuta kuin tekstisisältöä käsittävien ohjeiden osalta.

Edellä olevat vaatimukset eivät koske itsepalvelupäätteitä.

10 §

Toiminnallista suorituskykyä koskevat vaatimukset

Mikäli tässä asetuksessa säädetyt esteettömyysvaatimukset eivät joiltain osin sisällä tuotteiden esteettömyyteen liittyviä vaatimuksia yhden tai useamman toiminnon tai ominaisuuden osalta, tulee kyseiset toiminnot ja ominaisuudet tehdä esteettömiksi noudattamalla toiminnallista suorituskykyä koskevia vaatimuksia.

Esteettömyysvaatimusten vaihtoehtona voi käyttää toiminnallista suorituskykyä koskevia vaatimuksia, mikäli palvelujen tarjoamisen tuloksena on vastaava tai parempi esteettömyys vammaisten henkilöiden käyttäessä niitä ennakoitavalla tavalla.

Toiminnallista suorituskykyä koskevat vaatimukset edellyttävät, että:

1) jos tuotteella on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä näkökykyä;

2) jos tuotteella on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jonka avulla käyttäjät, joiden näkökyky on rajoittunut, voivat hyödyntää sitä;

3) jos tuotteella on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä käyttäjältä kykyä erottaa värit;

4) jos tuotteella on kuuloon perustuvia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä kuulokykyä;

5) jos tuotteella on kuuloon perustuvia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, johon liittyy tehostettuja ääniominaisuuksia, joiden avulla huonokuuloiset voivat käyttää tuotetta;

6) jos tuote edellyttää käyttäjiltä puheen tuottoa, on mahdollistettava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä puheen tuottoa.

7) jos tuote edellyttää manuaalista toimintaa, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jonka ansiosta käyttäjät voivat käyttää tuotetta vaihtoehtoisilla tavoilla, jotka eivät edellytä hienomotoriikkaa, manipulointia tai käsivoimia eivätkä useamman kuin yhden hallintatoiminnon käyttöä samanaikaisesti;

8) jos tuotteella on manuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jonka avulla henkilöt, joiden ulottuvuus ja voimat ovat rajoitetut, voivat käyttää tuotetta;

9) jos tuotteella on visuaalisia käyttötapoja, on vältettävä käyttötapoja, jotka aiheuttavat valoherkkyyskohtauksia;

10) tuotteella on vähintään yksi käyttötapa, jota on sen ominaisuuksien vuoksi yksinkertaisempi ja helpompi käyttää;

11) jos tuotteessa on esteettömyyden varmistavia ominaisuuksia, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jossa käyttäjän yksityisyys on turvattu, kun esteettömyyden mahdollistavia ominaisuuksia käytetään.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .